

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 10 kwietnia 2018 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł., na podstawie 114 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. z 2017 r., poz. 1383 ze zm.), po rozpatrzeniu wniosku K. W. z dnia 20 marca 2018 r., odmówił ponownego ustalenia wysokości emerytury. W uzasadnieniu organ rentowy wskazał, że nie zaistniały nowe okoliczności w sprawie, po wydaniu, w dniu 20 kwietnia 2011 r., decyzji o przyznaniu emerytury, dlatego brak jest podstaw prawnych do przeliczenia świadczenia.

/decyzja – k. 79 akt ZUS/

Odwołanie od w/w decyzji, w dniu 9 maja 2018 r., złożył K. W. i wniósł o ponowne przeliczenie świadczenia. W uzasadnieniu wskazał, że w okresie od 16 stycznia 1967 r. do 8 lutego 2002 r. pracował w Wydziale Energetycznym i zostały zniszczone jego karty zarobków z lat, w których miał najwyższe zarobki. Dodał, że wyliczenie emerytury z 10 lat jest dla niego krzywdzące.

/odwołanie – k. 3/

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o oddalenie odwołania.

/odpowiedź na odwołanie – k. 4/

Wnioskodawca, na rozprawie w dniu 20 sierpnia 2018 r., wniósł o uwzględnienie przy wyliczaniu emerytury średnich wynagrodzeń za lata, za które nie zachowała się dokumentacja płacowa.

/protokół rozprawy z dnia 20 sierpnia 2018 r. – 00:09:32 – 00:11:07 – płyta CD – k. 17/

Sąd Okręgowy w Łodzi ustalił następujący stan faktyczny:

K. W. urodził się (...)

/okoliczność bezsporna/

Decyzją z dnia 4 marca 2002 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. przyznał K. W. emeryturę od 8 lutego 2002 r. Do ustalenia podstawy wymiaru emerytury przyjęto podstawę wymiaru składek z 10 lat kalendarzowych tj. od stycznia 1982 r. do grudnia 1991 r. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru wyniósł 104,85%. Do ustalenia wysokości emerytury organ rentowy uwzględnił 36 lat, 2 miesiące okresów składkowych oraz 5 miesięcy okresów nieskładkowych.

/decyzja – k. 33 akt ZUS/

Odwołanie od w/w decyzji złożył ubezpieczony i Sąd Okręgowy w Łodzi, w sprawie VIII U 1418/02, wyrokiem z dnia 16 maja 2003 r., oddalił odwołanie.

/wyrok – k. 25 w aktach VIII U 1418/02/

Decyzją z **dnia 14 maja 2002 r.** Zakład Ubezpieczeń Społecznych, na podstawie wniosku z dnia 7 maja 2002 r., przeliczył wnioskodawcy emeryturę od 1 kwietnia 2002 r. tj. od ustania zatrudnienia. ZUS przeliczył ubezpieczonemu podstawę wymiaru emerytury od 1 kwietnia 2002 r., z uwzględnieniem w wysokości zarobków z lat 1985, 1987 i 1988 r. -wynagrodzenia osiągniętego za szkolenia zakładowe.

Do ustalenia podstawy wymiaru świadczenia, przyjęto podstawę wymiaru składek z 10 lat kalendarzowych tj. od stycznia 1982 r. do grudnia 1991 r. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru wyniósł **107,71%**. Do ustalenia wysokości

podstawy składek, organ rentowy uwzględnił 38 lat, 8 miesięcy okresów składkowych oraz 5 miesięcy okresów nieskładkowych.

/decyzja – k. 48 akt ZUS/

W dniu 30 marca 2011 r. ubezpieczony złożył wniosek o ponowne ustalenie emerytury.

/wniosek – k. 65 akt ZUS/

Decyzją z dnia 20 kwietnia 2011 r. organ rentowy odmówił ubezpieczonemu przeliczenia podstawy wymiaru emerytury, gdyż **ustalone wskaźniki wysokości podstawy wymiaru nie są wyższe od ustalonego decyzją z dnia 14 maja 2002 r.**, który wyniósł 107,71% z okresu od stycznia 1982 r. do grudnia 1991 r.

/decyzja – k. 71 akt ZUS/

Przy obliczaniu wysokości emerytury za lata, w których wynagrodzenie nie zostało udokumentowane zaświadczeniami, przyjęto wynagrodzenia minimalne tj. od 5 listopada 1964 r. do 4 listopada 1966 r., od 1 stycznia 1970 r. do 31 grudnia 1977 r., od 1 stycznia 1998 r. do 30 września 2001 r., od 1 stycznia 2002 r. do 31 marca 2002 r.

/wyliczenia ZUS – k. 66 akt ZUS/

Odwołanie od w/w decyzji złożył ubezpieczony K. W. i wyrokiem z dnia 19 stycznia 2012 r. w sprawie VIII U 602/11 Sąd Okręgowy w Łodzi oddalił odwołanie wnioskodawcy.

/wyrok – k. 13 w aktach VIII U 602/11/

Ubezpieczony w dniu 20 marca 2018 r. złożył wniosek o przeliczenie emerytury z uwzględnieniem minimalnego wynagrodzenia.

/wniosek – k. 78 akt ZUS/

Decyzją z **dnia 10 kwietnia 2018 r.** Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł., na podstawie 114 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. z 2017 r., poz. 1383 ze zm.), po rozpatrzeniu wniosku K. W. z dnia 20 marca 2018 r., odmówił ponownego ustalenia wysokości emerytury. W uzasadnieniu organ rentowy wskazał, że nie zaistniały nowe okoliczności w sprawie, po wydaniu w dniu 20 kwietnia 2011 r. decyzji o przyznaniu emerytury, dlatego brak jest podstaw prawnych do przeliczenia świadczenia.

/decyzja – k. 79 akt ZUS/

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie zgromadzonych dowodów w postaci dokumentów zgromadzonych w aktach rentowych ZUS załączonych do akt sprawy. Dokumentom zgromadzonym w aktach ZUS Sąd przyznał ze pełni walor wiarygodności uznając, że są one rzetelne, kompletne i mogą stanowić podstawę ustaleń faktycznych w przedmiotowej sprawie.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie jako niezasadne podlega oddaleniu.

Na podstawie **art. 114 ust. 1** ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity Dz. U z 2017 r. poz. 1383 z późn. zm.) prawo do świadczeń (emerytalno – rentowych) lub ich wysokość ulega ponownemu ustaleniu na wniosek osoby zainteresowanej lub z urzędu, jeżeli po uprawomocnieniu się decyzji w sprawie świadczeń zostaną przedłożone nowe dowody lub ujawniono okoliczności istniejące przed wydaniem tej decyzji, które mają wpływ prawo do świadczeń lub na ich wysokość.

Z cytowanego przepisu wynika, iż warunkiem ponownego ustalenia prawa do świadczeń jest uzyskanie nowych dowodów lub ujawnienie okoliczności, które istniały przed wydaniem decyzji, a nie były znane organowi w chwili orzekania i mają wpływ na prawo do tych świadczeń lub ich wysokość /por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 5 sierpnia 1999 r., II UKN 231/99 - OSNAPiUS 2000 nr 19 poz. 734; uchwała Sądu Najwyższego z dnia 5 czerwca 2003 r. III UZP 5/03 - OSNAPiUS rok 2003, Nr 18, poz. 442/.

Zwrot "przedłożenie nowych dowodów" oznacza zgłoszenie każdego prawnie dopuszczalnego środka dowodowego, stanowiącego potwierdzenie okoliczności faktycznych istniejących przed wydaniem decyzji, a mających wpływ na powstanie prawa do świadczenia lub jego wysokość. Natomiast użyte w art. 114 ust. 1 ustawy emerytalnej pojęcie "ujawnienie okoliczności" oznacza powołanie się na fakty dotyczące ogółu wymagań formalnych i materialnych związanych z ustaleniem przez organ rentowy prawa do świadczenia lub wysokości świadczenia. Są to określone w przepisach prawa materialnego fakty warunkujące powstanie prawa do świadczenia lub jego wysokości np. staż pracy, wiek, niezdolność do pracy, ale także uchybienia przez organ rentowy normom prawa procesowego lub materialnego, wpływające potencjalnie na dokonanie ustaleń w sposób niezgodny z ukształtowaną z mocy prawa sytuacją prawną osoby zainteresowanej (tak m.in. Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 3 lutego 2014 r., I UK 322/13, LEX nr 1444596 oraz Sąd Apelacyjny w Łodzi w wyroku z dnia 11 grudnia 2015 r., III AUa 1087/15, LEX nr 1979499).

Mając powyższe na uwadze należy podkreślić, że skoro przedmiotowe postępowanie zostało wszczęte w oparciu o wnioski z art. 114 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, to obowiązkiem organu rentowego a następnie Sądu orzekającego, była w pierwszej kolejności ocena, czy wystąpiły określone w tym przepisie przesłanki umożliwiające merytoryczne rozpoznanie wniosku. Należało zatem ustalić i ocenić, czy wnioskodawca przedłożył nowe dowody mogące mieć wpływ na zmianę poprzedniej decyzji z dnia 20 kwietnia 2011 r., ewentualnie, czy ujawniły się takie okoliczności istniejące przed wydaniem tej decyzji, które mogły rzutować na przyznanie ubezpieczonemu prawa do emerytury. Ocena, że przesłanki te nie były spełnione (wnioskodawca po uprawomocnieniu się decyzji z dnia 20 kwietnia 2011 r. nie przedłożył nowych dowodów ani nie ujawnił okoliczności istniejących przed wydaniem tej decyzji, które miały wpływ na prawo do świadczeń) powinna prowadzić do odmowy ponownego ustalenia świadczenia przez organ rentowy oraz oddalenia odwołania przez Sąd, bez potrzeby merytorycznego zbadania wysokości świadczenia przysługującego ubezpieczonemu. Bez spełnienia przesłanek formalnych wniosku z art. 114 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, prowadzenie postępowania dotyczącego merytorycznej oceny wysokości świadczenia, jest bezcelowe i bezprzedmiotowe.

Dokonując wszechstronnej analizy, zgromadzonego w sprawie, materiału procesowego Sąd Okręgowy doszedł do przekonania, że skarżący w toku postępowania przed organem rentowym wywołanym ponownym złożeniem wniosku z dnia 20 marca 2018 r. o ustalenie prawa do emerytury, nie spełnił przesłanki wniosku o ponowne ustalenie prawa do emerytury na zasadach określonych w art. 114 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS.

Skarżący nie przedłożył nowych dowodów na potwierdzenie okoliczności faktycznych istniejących przed uprawomocnieniem się decyzji z dnia 20 kwietnia 2011 r., a mających wpływ na powstanie prawa do świadczenia.

Skarżący w toku niniejszego postępowania nie ujawnił również żadnych okoliczności, które istniały przed wydaniem decyzji, a nie były znane organowi w chwili orzekania i mają wpływ na wysokość emerytury. Reasumując, w ocenie Sądu Okręgowego, w toku postępowania przed organem rentowym, wywołanego wnioskiem z dnia 20 marca 2018 r., nie zostało ujawnione nic nowego, co dawałoby Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych podstawę do ponownego przeanalizowania sytuacji prawnej wnioskodawcy. Zakład Ubezpieczeń Społecznych nie ma podstaw do ponownego ustalenia emerytury, jeśli zainteresowany nie przedstawi dokumentów lub okoliczności zmieniających jego sytuację (por. wyrok. Sądu Najwyższego z dnia 15 maja 2014 r., III UK 150/13, LEX nr 1458793).

Ubezpieczony na rozprawie w dniu 20 sierpnia 2018 r. sprecyzował swoje roszczenie i wniósł o uwzględnienie przy wyliczaniu emerytury średnich wynagrodzeń za lata, za które nie zachowała się dokumentacja płacowa.

Zgodnie z **art. 53 w/w** ustawy, emerytura wynosi: 24% kwoty bazowej, o której mowa w art. 19, oraz po 1,3% podstawy jej wymiaru za każdy rok okresów składkowych i po 0,7% podstawy jej wymiaru za każdy rok okresów nieskładkowych. Przy obliczaniu emerytury okresy składkowe i nieskładkowe ustala się z uwzględnieniem pełnym miesiący.

Z kolei w myśl **art. 15 ust. 1** powyższej ustawy podstawę wymiaru emerytury i renty stanowi ustalona w sposób określony w ust. 4 i 5 przeciętna podstawa wymiaru składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe lub na ubezpieczenie społeczne na podstawie przepisów prawa polskiego w okresie kolejnych 10 lat kalendarzowych, wybranych przez zainteresowanego z ostatnich 20 lat kalendarzowych poprzedzających bezpośrednio rok, w którym zgłoszono wniosek o emeryturę lub rentę, z uwzględnieniem ust. 6 i art. 176. Natomiast stosownie do brzmienia **ust. 2a** tego samego przepisu, jeżeli nie można ustalić podstawy wymiaru składek w okresie pozostawania w stosunku pracy wskazanym do ustalenia podstawy wymiaru emerytury i renty, za podstawę wymiaru składek przyjmuje się kwotę obowiązującego w tym okresie minimalnego wynagrodzenia pracowników, proporcjonalnie do okresu podlegania ubezpieczeniu i wymiaru czasu pracy. Z kolei na podstawie ust. 6 omawianego przepisu na wniosek ubezpieczonego podstawę wymiaru emerytury lub renty może stanowić ustalona w sposób określony w ust. 4 i 5 przeciętna podstawa wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne lub ubezpieczenia emerytalne i rentowe w okresie 20 lat kalendarzowych przypadających przed rokiem zgłoszenia wniosku, wybranych z całego okresu podlegania ubezpieczeniu.

Jak stanowi art. 15 ust. 4 w/w ustawy w celu ustalenia podstawy wymiaru emerytury lub renty:

1. oblicza się sumę kwot podstaw wymiaru składek i kwot, o których mowa w ust. 3, w okresie każdego roku z wybranych przez zainteresowanego lat kalendarzowych,
2. oblicza się stosunek każdej z tych sum kwot do rocznej kwoty przeciętnego wynagrodzenia, ogłoszonej za dany rok kalendarzowy, wyrażając go w procentach, z zaokrągleniem do setnych części procentu,
3. oblicza się średnią arytmetyczną tych procentów, która, z zastrzeżeniem ust. 5, stanowi wskaźnik wysokości podstawy wymiaru emerytury lub renty, oraz
4. mnoży się przez ten wskaźnik kwotę bazową, o której mowa w art. 19, przy czym wskaźnik wysokości podstawy wymiaru nie może być wyższy niż 250%, jednakże przy ponownym przeliczeniu wysokości emerytury należy mieć na względzie, iż zgodnie z art. 111 ust. 2 ustawy uwzględnia się kwotę bazową ostatnio przyjętą do obliczenia świadczenia.

Zgodnie z §21 ust. 1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 11 października 2011 r. sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe (Dz. U. Nr 237, poz. 1412) środkiem dowodowym stwierdzającym wysokość wynagrodzenia, dochodu, przychodu oraz uposażenia przyjmowanego do ustalenia podstawy wymiaru emerytury lub renty są zaświadczenia pracodawcy lub innego płatnika składek, legitymacja ubezpieczeniowa lub inny dokument na podstawie, którego można ustalić wysokość wynagrodzenia, dochodu, przychodu lub uposażenia.

Wskazana regulacja niewątpliwie wyznacza kierunek postępowania dowodowego, nie oznacza jednak, iż zarówno okres zatrudnienia jak i wysokość uzyskiwanego uposażenia nie może być wykazana w inny sposób, jak przy pomocy pisemnych środków dowodowych pochodzących od pracodawcy, czy też nawet dowodów pośrednich, nie wyłączając zeznań świadków (por. wyrok Sądu Najwyższego z 25.07.1997 r., II UKN 186/97, OSNAPiUS 1998/11/342, a także wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z 1997-03-04, III AUa 105/97 opubl: OSA w W. rok 1997, Nr. 2, poz. 7; wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z 1993-08-18, III AUr 294/93 opubl: P.. Sąd. rok 1994, Nr. 3, poz. 6/.

Przyjąć, zatem, trzeba, iż w postępowaniu przed sądem pracy i ubezpieczeń społecznych, fakty mające dla rozstrzygnięcia sprawy istotne znaczenie (sporne czy też niemożliwe do udowodnienia przy pomocy dowodu z dokumentu) mogą być dowodzone wszelkimi dostępnymi środkami, które Sąd uzna za pożądane i celowe, co wynika także z treści przepisu art. 473 k.p.c. Mając to na uwadze Sąd przeprowadził postępowanie dowodowe obejmujące analizę dostępnej dokumentacji związanej okresami zatrudnienia wnioskodawczyni.

Dokonując wszechstronnej analizy zgromadzonego w sprawie materiału procesowego Sąd Okręgowy doszedł do przekonania, że skarżący w toku postępowania przed organem rentowym wywołanym ponownym złożeniem wniosku o przeliczenie emerytury nie przedłożyła nowych dowodów na potwierdzenie okoliczności faktycznych istniejących przed uprawomocnieniem się wcześniejszych decyzji ustalających prawo do świadczenia ubezpieczonego

Ubezpieczony chciałby, aby organ rentowy ponownie przeliczył jego emeryturę z uwzględnieniem wynagrodzeń lata, **za które nie zachowała się dokumentacja płacowa, jednakże w toku postępowania nie złożył żadnych nowych dokumentów wskazujących na wysokość wynagrodzeń za w/w lata.** Należy podkreślić, że organ rentowy w decyzji z dnia 20 kwietnia 2011 r. przy przeliczaniu świadczenia skarżącego przyjął wynagrodzenia minimalne za lata, za które nie zachowała się dokumentacja płacowa tj. od 5 listopada 1964 r. do 4 listopada 1966 r., od 1 stycznia 1970 r. do 31 grudnia 1977 r., od 1 stycznia 1998 r. do 30 września 2001 r., od 1 stycznia 2002 r. do 31 marca 2002 r. Są to wysokości wynagrodzeń, które ubezpieczony będąc zatrudnionym w pełnym wymiarze czasu pracy na pewno otrzymywał. Przy ustalaniu wysokości wynagrodzeń przy wyliczaniu emerytury i nie może być bowiem niepewności co do ich wysokości.

Brak jest zaś możliwości uwzględnienia przy wyliczaniu emerytury średnich wynagrodzeń za lata, za które nie zachowała się dokumentacja płacowa, gdyż brak.

Stosownie do treści art. 6 k.c., ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne. W postępowaniu sądowym ubezpieczony może korzystać z wszelkich środków dowodowych stwierdzających wysokość zarobków lub dochodów stanowiących podstawę wymiaru emerytury lub renty, w szczególności z dowodów z dokumentów oraz z przesłuchania świadków (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 25 lipca 1997 roku, II UKN 186/97, OSNP 11/1998, poz. 342).

Nie jest możliwe obliczanie wysokości emerytury wyłącznie na podstawie twierdzeń wnioskodawcy. Twierdzenia te muszą być udowodnione. Sąd musi zachować przymiot obiektywnego arbitra, nie może działać jak rzecznik interesów jednej ze stron – na przykład wnioskodawcy, nie może, zatem, zarządzić dochodzenia w celu uzupełnienia lub wyjaśnienia twierdzeń stron i wykrycia środków dowodowych pozwalających na ich udowodnienie, ani też sąd nie jest zobowiązany do przeprowadzenia z urzędu dowodów zmierzających do wyjaśnienia okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy (art. 232 k.p.c.). Obowiązek przedstawienia dowodów spoczywa na **stronach (art. 3 k.p.c.)**, a ciężar udowodnienia faktów mających dla rozstrzygnięcia sprawy istotne znaczenie (**art. 227 k.p.c.**) spoczywa na stronie, która z faktów tych wywodzi skutki prawne (art. 6 k.c.). Stanowisko takie zawarł Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 17 grudnia 1996 roku w sprawie o sygn. akt I CKU 45/96 (opubl. OSNC z 1997r., z.6-7, poz.76). Podobnie, w wyroku z dnia 7 października 1998 roku w sprawie o sygn. akt II UKN 244/98 (OSNAPiUS 1999, nr 20, poz. 662), Sąd Najwyższy stwierdził nawet, że od dnia 1 lipca 1996 roku nastąpiło zniesienie zasady odpowiedzialności sądu za wynik postępowania dowodowego, także w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych.

Zatem, skoro ubezpieczony, nie przedstawił żadnych nowych dowodów na poparcie swoich roszczeń Sąd mając na uwadze ustalony stan faktyczny oraz powyższe rozważania uznał, że brak jest podstaw do uwzględnienia odwołania ubezpieczonego.

W konsekwencji decyzję organu rentowego z dnia 10 kwietnia 2018 r. uznać należy za prawidłową bowiem w chwili jej wydawania nie zachodziły przesłanki z art. 114 ust. 1 ustawy emerytalnej.

Mając powyższe na uwadze odwołanie, na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c., podlegało oddaleniu.

ZARZĄDZENIE

Odpis wyroku z uzasadnieniem doręczyć wnioskodawcy.

K.K.-W.